

Sygn. akt V CZ 28/14

POSTANOWIENIE

Dnia 16 kwietnia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz (przewodniczący)

SSN Grzegorz Misiurek

SSA Katarzyna Polańska-Farion (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa W. S.

przeciwko L. S.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 16 kwietnia 2014 r.,

zażalenia pozwanego na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 17 października 2013 r.,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 17 października 2013 r. Sąd Apelacyjny odrzucił apelację pozwanego od wyroku Sądu Okręgowego z dnia 19 kwietnia 2011 r.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, przywracając pozwanemu termin do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku, Sąd pierwszej instancji naruszył art. 168 k.p.c. Pozwany nie wykazał bowiem, iż uchybienie terminowi nastąpiło na skutek okoliczności, za które nie ponosi winy. Sąd podkreślił, że wskazywana we wniosku niemożność udziału w rozprawie czy dokonywania dalszych czynności procesowych nie została potwierdzona dokumentacją medyczną, zaś zły stan skrzynki pocztowej w miejscu zamieszkania pozwanego nie miał charakteru krótkotrwałego i powinien uzasadniać podjęcie działań zabezpieczających odbiór korespondencji.

W zażaleniu na powyższe postanowienie pozwany zarzucił naruszenie art. 233 k.p.c. w zw. z art. 168 § 1 k.p.c., art. 379 § 5 k.p.c. oraz sprzeczność poczynionych ustaleń faktycznych z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego. Wskazując te zarzuty wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Najdalej idący zarzut zażalenia zmierzał do stwierdzenia nieważności postępowania z powodu pozbawienia pozwanego możliwości obrony swych praw. Według dominującego w orzecznictwie poglądu, nieważność postępowania z przyczyny wskazanej w art. 379 pkt 5 k.p.c. zachodzi wtedy, gdy strona nie mogła brać udziału w postępowaniu sądowym lub jego istotnej części na skutek naruszenia przepisów postępowania przez sąd lub przeciwnika w sporze (por. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 1974 r., II CR 155/74, OSP 1975, z. 3, poz. 66; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 marca 1998 r., III CKN 34/98, Prok. i Pr.-wkł. 1999, nr 5, poz. 41; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2002 r., V CKN 1057/00, Lex nr 55517). Tak sytuacja nie zachodziła w niniejszej sprawie.

Wymaga zaznaczenia, że Sąd drugiej instancji w ramach przewidzianego w art. 373 k.p.c. postępowania kontrolnego w stosunku do postępowania przeprowadzonego przez Sąd pierwszej instancji bada m.in. zachowanie terminu do złożenia apelacji, w tym poddaje ocenie postanowienia przywracające termin do wniesienia apelacji (por. uchwałę składu siedmiu sędziów Sadu Najwyższego z dnia 30 stycznia 1968 r., III CZP 77/67, OSNCP 1968, nr 12, poz. 202). Analogicznie potraktować należy postanowienia Sądu pierwszej instancji przywracające termin do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 lutego 2010r., I CZ 114/09, Lex nr 1353076). W razie stwierdzenia braku podstaw do przywrócenia wspomnianego terminu apelacja podlega odrzuceniu jako spóźniona, a rozstrzygnięcie w tym przedmiocie nie wymaga przeprowadzenia rozprawy.

Wydanie zatem zaskarżonego postanowienia na posiedzeniu niejawnym nie może być uznane za prowadzące do pozbawienia pozwanego możliwości obrony. Oceny tej nie zmienia fakt uprzedniego wyznaczenia rozprawy, nie łączyła się ona z merytorycznym rozpoznaniem zarzutów apelacji i została odroczone z przyczyn formalnych, a sprawę ostatecznie skierowano na posiedzenie niejawne. W tej sytuacji bez znaczenia pozostawała również kwestia wniosku powoda o zawieszenie postępowania i możliwość ustosunkowania się pozwanego do tego wniosku.

Nieskuteczny okazał się zarzut naruszenia art. 233 k.p.c. Ocena wiarygodności i mocy przeprowadzonych dowodów nastąpiła przy uwzględnieniu wszystkich podnoszonych w toku postępowania okoliczności uchybienia terminowi. Fakt, że Sąd Apelacyjny wywiódł własne wnioski z tej oceny, nie może samodzielnie świadczyć o naruszeniu art. 233 § 1 k.p.c. Wprawdzie w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia zabrakło szerszej analizy zeznań świadków, niemniej nie wskazuje to na pominięcie części dowodów przy kształtowaniu podstawy faktycznej. Opisywany przez świadków stan skrzynek pocztowych w miejscu zamieszkania pozwanego był przedmiotem rozważań Sądu Apelacyjnego i został wzięty pod uwagę przy orzekaniu. Zeznania te nie zawierały natomiast treści

mogących posłużyć do ustalenia stanu zdrowia pozwanego w okresie istotnym z punktu widzenia dokonywanych czynności procesowych.

Niezasadny był również zarzut naruszenia art. 168 § 1 k.p.c. Przy dokonywaniu czynności procesowych strony powinny dochować należytej staranności, jakiej można wymagać od osoby właściwie dbającej o swoje interesy (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 czerwca 2004 r., III CZ 38/04, z dnia 29 kwietnia 2005 r., V CZ 26/05, z dnia 10 stycznia 2007 r., I CZ 108/06). Uchybienia w tym zakresie naruszają obiektywny miernik staranności i stanowią podstawę do oddalenia wniosku o przywrócenie terminu, nawet bowiem lekkie niedbalstwo świadczy o zawinionym niedokonaniu czynności w terminie (art. 168 § 1 k.p.c.).

Należy zgodzić się z twierdzeniem Sądu Apelacyjnego, że wskazane przez skarżącego przyczyny odnoszące się do zaburzeń zdrowotnych, nie uzasadniały wniosku o przywrócenie terminu. Sąd zaznaczył, że schorzenie pozwanego nie było nagłe, dolegliwości występowały od wielu lat, a ich nasilenia w okresie następującym po wydaniu wyroku przez Sąd pierwszej instancji nie wykazano. Odwołanie się do tak ogólnie określonego stanu zdrowia nie mogło być uznane za dostateczne usprawiedliwienie opóźnienia. Względy zdrowotne, jako przesłanka uprawdopodobnienia okoliczności uzasadniającej wniosek o przywrócenie terminu procesowego, powinny być skonkretyzowane i jednoznacznie wskazywać na niemożność zachowania terminu.

Także druga z podawanych okoliczności, problemy z doręczaniem korespondencji, została trafnie oceniona przez Sąd Apelacyjny. Pozwany powołując okoliczność zaginięcia awiza nie wykazał, by podjął niezbędne kroki pozwalające na przeciwdziałanie takiemu stanowi rzeczy czy zapobieżenie tego negatywnym skutkom np. poprzez żądanie stosowania innego sposobu doręczania przesyłek sądowych. Nie było wykluczone podanie innego miejsca doręczania korespondencji w niniejszej sprawie, skoro przy wielu czynnościach skarżący posługiwał się różnymi adresami.

Nie mógł prowadzić do uwzględnienia zażalenia ostatni z zarzutów, ograniczony w uzasadnieniu do wytknięcia błędu Sądu Apelacyjnego w opisie treści

orzeczenia Sądu pierwszej instancji. Choć uwaga skarżącego była trafne, to niedokładność powyższa pozostawała bez znaczenia dla rozstrzygnięcia. W świetle pozostałych zapisów zaskarżonego postanowienia nie może budzić wątpliwości jakie orzeczenie Sądu pierwszej instancji było przedmiotem zaskarżenia i stało się przedmiotem kontroli instancyjnej.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. oddalił zażalenie jako pozbawione usprawiedliwionych podstaw.